

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeeltes:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.

- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).
- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veere verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

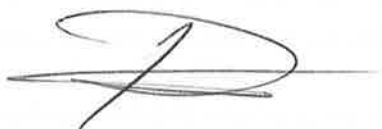
Datum: 09-07-2018

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop on the left and several vertical strokes on the right.

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping loop that crosses over itself and extends horizontally to the right.

Naam van de ondertekenaar:

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft signaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Omvang van het tekort

In juli 2014 heeft Orionis een globale analyse opgesteld van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort over 2015 en de daaropvolgende jaren tot en met 2018. Dit mede in het kader van de inwerkingtreding van de Participatiewet en de eerdere financiële resultaten van de uitvoering van de WWB, en van de verwachte ontwikkelingen van het tekort in de komende jaren. Hiermee hebben we kunnen ramen dat we met de beschikbare budgetten naar verwachting niet zullen gaan uitkomen.

De maatregelen uit het Beleidsplan 2015-2018 zijn in 2015 ingevoerd en in 2016 en 2017 gecontinueerd. Dit is daarmee "regulier werk" geworden. Dit leidt tot een vermindering van de tekorten zoals ze in het Beleidsplan zijn begroot.

De voorlopige budgetten 2017 die middels het nieuwe verdeelmodel zijn vastgesteld leiden de komende jaren weer tot een forse stijging van het tekort. Dit omdat de budgetten lager

uitvallen. Dit is geconstateerd in september 2016. Dit betekent dat het lopende meerjarenbeleidsplan en het huidige beleid en werkwijze onvoldoende antwoord geeft en er nieuwe tekorten ontstaan. Nieuwe maatregelen zijn nodig. Hiervoor is in najaar 2016 een nieuw Plan van Aanpak ontwikkeld. Dit plan van aanpak 2017/2018 is in het voorjaar 2017 door de Raad goedgekeurd.

Het definitieve tekort bedraagt voor 2017 Veere € 588.009 (Walcheren € 7.091.485).

Oorzaken van het tekort: de jaren vòòr 2017

Hieronder volgt een analyse 2017 naar de oorzaken van het tekort. Maar vooraf is het goed om even terug te kijken naar de jaren ervoor, omdat een deel van de oorzaak ook in het verleden ligt.

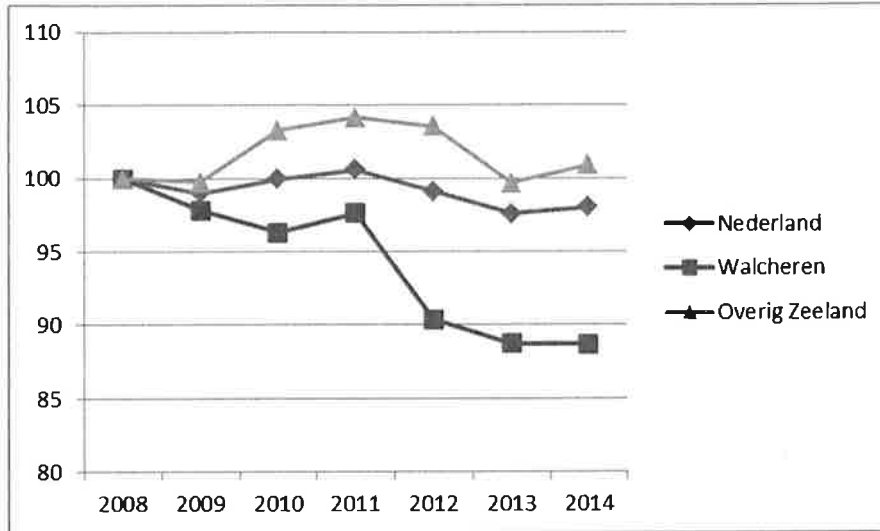
In onderstaand overzicht zijn de afgelopen jaren WWB (BUIG) naast elkaar gezet. Daarbij, is specifiek naar de uitgaven gekeken. Hiervoor is een index opgesteld. Het jaar 2011 is daarbij op 100 gesteld. Deze index van de uitgaven BUIG wordt vergeleken met de index van de landelijke aantallen WWB. Hieruit blijkt dat een deel van het tekort zijn oorsprong in het verleden heeft.

Veere	2011	2012	2013	2014	2015	2016
index uitgaven Veere	100,0	100,3	110,2	122,1	129,6	154,7
Index landelijk aantal	100,0	103,4	112,9	118,6	121,8	125,8

Uit deze vergelijking blijkt dat vooral in de jaren 2013 en 2014 de lasten uit de pas zijn gaan lopen met de landelijke ontwikkeling. Hiervoor zijn twee belangrijke oorzaken aan te wijzen:

1. Grote regionale faillissementen
Walcheren heeft te maken gehad met 2 regionale, grote faillissementen. In november 2011 is het faillissement van Zalco uitgesproken. Hierbij zijn 650 directe arbeidsplaatsen verloren gegaan, en naar schatting eveneens 650 indirecte arbeidsplaatsen. In de loop van 2012 is fabrikant Termphos failliet gegaan. Hierbij ging het om 450 directe arbeidsplaatsen. Een deel van de medewerkers is middels een mobiliteitscentrum aan een andere baan geholpen, een ander deel is na afloop van de WW-uitkering ingestroomd in de bijstand. Deze instroom heeft veelal in 2013 en 2014 plaatsgehad en heeft geleid tot hogere klantaantallen.
2. Beschikbaarheid van banen in de regio
De beperkte beschikbaarheid van het aantal banen m.b.t. Walcheren blijkt uit landelijke cijfers die Berenschot verzameld heeft, zie onderstaande grafiek. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling op Walcheren tegengesteld is aan de rest van Zeeland (=Corop regio) en aan Nederland.

Grafiek aantal beschikbare banen, index, 2008=100

Oorzaken van het tekort: 2016/2017 uitkomsten onderzoek Berenschot

Mede vanwege de olopende tekorten heeft Orionis medio 2016 het bureau Berenschot een verdiepend onderzoek laten uitvoeren naar de instroom, doorstroom en uitstroom en financiële gevolgen van de Participatiewet. Daarin is Walcheren/Orionis vergeleken met de landelijke ontwikkelingen, met de ontwikkeling in de andere Zeeuwse gemeenten en met de ontwikkeling in een referentiegroep. De referentiegroep bestaat uit tien gemeenten waarvan vanwege de sociaaleconomische omstandigheden verwacht mag worden dat de bijstandsdichtheid min of meer gelijk is aan de bijstandsdichtheid op Walcheren¹.

De conclusie is dat:

- 1- het aantal bijstandsgerechtigden op Walcheren in de afgelopen jaren relatief sterk is toegenomen. De oorzaak is een sterke toename van de instroom en een achterblijvende uitstroom uit de uitkering.
- 2- Ook interne processen zijn een oorzaak van de hogere bijstandsdichtheid. Immers, een belangrijk aandachtspunt is het voorkomen van instroom in de uitkering. De aandacht aan de kop van het proces is nu nog te veel gericht op de uitkeringsaanvraag. Pas later, als de uitkering is toegekend, wordt gewerkt aan re-integratie. Er gaat daardoor kostbare tijd verloren om mensen aan het werk te krijgen c.q. om de focus van mensen op werk gericht te krijgen.
- 3- In de afgelopen jaren is het volume sterk toegenomen. Er moet rekening mee worden gehouden dat er relatief veel mensen in de bijstand zitten die zouden kunnen werken. Aandacht voor het zittend bestand is noodzakelijk om het volume op peil te houden.
- 4- Naast re-integratie is voldoende handhaving zeker zo belangrijk om het uitkeringsvolume te beheersen. Handhaving is een ondergeschoven kindje. Hiervoor zou meer aandacht moeten komen. Zowel preventief als repressief.
- 5- Berenschot heeft in haar rapport geconstateerd dat het aantal beschikbare banen op Walcheren in de afgelopen jaren flink afgenomen is. Mogelijk zijn deze ook debet aan het hogere bijstandsvolume.
- 6- Daarnaast is er een mismatch tussen de beschikbare banen en de bijstandsgerechtigden die wel kunnen werken. Een combinatie van diverse

¹ Almere, Assen, Dordrecht, Heerenveen, Hengelo, Maastricht, Nissewaard, Zoetermeer, Zutphen, Zwijndrecht.

belemmeringen (lage opleiding, hoge leeftijd, te lang uit het arbeidsproces enz.) vormen bij deze bijstandsgerechtigden een multi-problematische situaties.

Op de uitkomsten van dit onderzoek is een Plan van Aanpak geformuleerd en uitgevoerd.

Oorzaken van het tekort: 2017 hoge doorstroom WW en instroom van statushouders

In onderstaande tabel zijn de redenen van instroom 2017 opgenomen in vergelijking tot voorgaande jaren. Opvallend daarin zijn een gunstige ontwikkeling binnen de reden "Einde arbeid" en "Einde WW-uitkering". Desondanks is einde ww nog steeds één van de grootste oorzaken. Zoals hiervoor al genoemd blijkt uit eerder onderzoek van UWV (rapport Na de WW in de bijstand. De doorstroom van WW naar bijstand per gemeente, prognose tot 2017.", UWV, maart 2016) dat Vlissingen en Middelburg in ongunstige zin afwijken van het landelijk gemiddelde. Zij behoren tot de top-20 van de gemeenten met het hoogste doorstroompercentage van ww naar bijstand, Vlissingen op de 10e plaats en Middelburg op plaats 16.

Daarnaast valt op de ongunstige ontwikkeling bij de reden "Verhuizing naar Walcheren". Dat heeft te maken met de instroom van statushouders. Op beide aspecten (einde ww en instroom statushouders) zijn specifieke acties gestart in 2017.

Reden instroom, betreft heel Walcheren	2017		2016	2015	Af-wijking
Einde studie	50	5 %	5 %	6 %	
Einde relatie	89	9 %	8 %	10 %	
Einde arbeid in dienstbetrekking	94	10 %	13 %	13 %	○
Einde additionele arbeidsplaats	37	4 %	3 %	3 %	
Einde zelfstandig beroep	20	2 %	2 %	3 %	
Einde WW-uitkering	102	11 %	14 %	19 %	○
Einde ander inkomen/vermogen (WAO, alimentatie)	59	6 %	5 %	5 %	
Einde detentie	52	5 %	4 %	5 %	
Einde verblijf buitenland	32	3 %	2 %	2 %	
Verhuizing naar Walcheren	194	20 %	18 %	15 %	■
Oorzaak bij partner	21	2 %	2 %	3 %	
Einde zelfvoorzienend bestaan (nieuw miv 2016)	16	2 %	2 %	--	
Andere oorzaak *)	189	20 %	21 %	17 %	
totaal	955		1176	1294	

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.

- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Maatregelen in het beleidsplan (uit eerdere jaren)

Samen met de andere twee Walcherse gemeenten zijn keuzes gemaakt voor bepaalde doelgroepen en instrumenten. Deze maatregelen zijn geformuleerd in het beleidsplan 2015-2018 om het voorziene tekort te beperken c.q. te voorkomen. Zowel het college als de raad zijn herin betrokken en hebben hun zienswijze gegeven. Vervolgens heeft het Algemeen Bestuur van de uitvoeringsorganisatie Orionis Walcheren het beleidsplan op 24 november 2014 vastgesteld. Het beleidsplan is als bijlage toegevoegd.

De belangrijkste keuzes die in dit beleidsplan verwerkt zijn en betrekking hebben op het terugdringen van klantaantallen zijn de volgende.

- Inzetten op doelgroepen met ontwikkelperspectief
- Extra dienstverlening op doelgroep 'loopbaanontwikkeling' (80-100% verdienvermogen)
- Maatwerktrajecten voor iedereen in de doelgroep 'trajectontwikkeling' (50-80%)
- Onderzoek naar samenstelling 'granieten bestand' (0-50%)
- Jongeren: continueren van doelgroepaanpak en gebruik maken van (toekomstige) subsidiemogelijkheden

- Regionale afspraken maken over instrumenten als garantiebannen, loonkostensubsidie, loonwaardebepaling, jobcoaching, no-riskpolis, SROI, werkgeversbenadering, proefplaatsing en de inclusieve arbeidsanalyse.

Aanvullende maatregelen 2017, gesplitst in interne en externe maatregelen

Interne maatregelen

Naar aanleiding van het hiervoor genoemde onderzoek door Berenschot heeft Orionis Walcheren een plan van aanpak opgesteld voor 2017 tot en met 2020. Begin 2017 heeft het DB dit plan van aanpak gehonoreerd nadat de 3 gemeenteraden hierover hun zienswijze hadden gegeven. Voorlopig wordt uitgegaan van een 2-jarige periode 2017-2018 met een evaluatie-moment in ieder jaar. Om het Plan van Aanpak uit te kunnen voeren zijn door de gemeenten extra financiële middelen beschikbaar gesteld, voornamelijk ten behoeve van extra personeel. De hoofdpunten van het Plan van Aanpak zijn:

- Strikte aanpak
- Focus op werk
- Iedere klant blijvend in beeld maar focus op specifieke klantgroepen
- Nieuwe instrumenten inzetten om klanten te laten uitstromen
- De vraagkant van de arbeidsmarkt is leidend
- Werksoorten zijn arbeidsmarktgericht en bedrijfseconomisch verantwoord

Deze uitgangspunten zijn in het plan van aanpak verder uitgewerkt in concrete maatregelen en worden hieronder verder toegelicht.

1- Invoering van een nieuw klantproces waarbij de focus ligt op werk

Werk moet een prominentere plaats krijgen bij de intake. Dus niet meer eerst de uitkering regelen en daarna bemiddelen naar werk, maar de bemiddeling naar Werk al oppakken voordat de uitkering wordt geregeld. Dit bereiken door met de klanten die zich aanmelden eerst een werkintake te houden. (NB: de klanten waarvan op voorhand duidelijk is dat ze nog niet kunnen werken worden meteen doorgeleid naar het participatiepunt). Op de achtergrond loopt dan de uitkeringsintake gelijktijdig door. Per saldo moet deze maatregel instroom beperkend werken doordat in een aantal gevallen werk gevonden wordt voordat de uitkeringsaanvraag is afgehandeld.

2- Werkgeversdienstverlening: eerder bemiddelen

De groep klanten die 'klaar is voor werk' maar nog in caseload is bij trajectontwikkeling omdat ze een intern werkleertraject volgen worden ook meegenomen in de bemiddeling door accountmanagement op vacatures. Dus sneller starten met de actieve bemiddeling. Een traject mag niet leidend zijn als er een kans is op uitstroom naar werk.

3- Klanten beter in beeld: Taskforce groep 1 en 2 en 3

Vooruitlopend op het Plan van Aanpak zijn we in september 2016 begonnen met het project Taskforce. Dit project is ook onderdeel gemaakt van het Plan van Aanpak en is inmiddels afgerond. Doel van het project was: voor 31 maart 2017 mogelijkheden naar werk in beeld brengen van klanten die bij ons nog niet voldoende in beeld waren, Al de gesproken klanten hebben een werkgesprek gehad; er is in kaart gebracht wat hun mogelijkheden zijn naar zo regulier mogelijk werk, en welke ondersteuning hiervoor eventueel vanuit ons nodig is.

Aansluitend is een 2^e en 3^e taskforce uitgevoerd vanwege het succes van het instrument.

4- Focusgroep/ hercontrole AO

Er is ook aandacht voor mensen die lang in de uitkering zitten en duurzaam of tijdelijk geen participatiemogelijkheden hebben, de AO-groep (ArbeidsOntwikkeling). Het klantcontact met deze groep is geïntensiveerd. Het gaat dan vooral om het opnieuw oproepen van mensen om te kijken of hun situatie veranderd is en of zij kunnen meedoen aan re-integratie.

5- Het arbeidsmarktgericht maken van het werkleerbedrijf: aansluiting arbeidsmarkt

Voor het Werkleerbedrijf is gewerkt aan het arbeidsmarkt gericht maken van de werksoorten. Trajecten voor bijstandsgerechtigden worden vooral aangeboden in de werksoorten waar ook vraag is naar personeel. Daarnaast is een nieuwe vorm ingevoerd: de werkervaringsplek. Dit voor klanten die geschikt zijn voor werk en geen traject nodig hebben, maar weer even arbeidsritme op moeten doen of actief zijn terwijl ze ondertussen solliciteren en bemiddeld worden naar werk.

6- Een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren: doorstroom

Voorkomen dat jongeren van VSO/PrO en uitvallers van MBO1 aan de kant komen te staan en samen met de scholen vroegtijdig toeleiden naar vervolgonderwijs, arbeid (met ondersteuning) of arbeidsmatige dagbesteding. Hiertoe is de samenwerking tussen Orionis, bureau leerplicht en Porthos (WMO-organisatie) en de scholen geïntensiveerd. Het doel van de integrale aanpak is het voorkomen van uitval en zorgen voor doorstroom, zodat deze jongeren maximaal kunnen participeren en voorkomen dat ze instromen in de bijstand. Waar nodig zetten we hierbij al tijdens de schoolperiode ons werkleerbedrijf in.

7- Strikte aanpak en handhaving

De strikte aanpak helpt klanten te wennen aan omgangsvormen die op de arbeidsmarkt gebruikelijk zijn, nl. afspraak = afspraak en die kom je na. Zo niet, dan heeft dit consequenties. Er wordt nadrukkelijk meer gehandhaafd, niet alleen op rechtmatigheid maar ook op doelmatigheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om handhaving op afspraken die gemaakt zijn tijdens een werkgesprek of een re-integratietraject, het niet gehoor geven aan een uitnodiging of het niet willen aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid (immers: alle werk is passend), Het niet voldoen hieraan leidt direct tot een maatregel, bij recidive tot olopemde maatregelen.

8- Project voorliggende voorziening

Door een extern bureau zijn alle bestaande klanten en nieuwe instroom 2017 beoordeeld op de mogelijkheid van voorliggende voorzieningen. Dit heeft geleid tot beëindigingen wegens voorliggende voorziening en ook tot verlagingen van uitkeringen door een betere benutting van andere voorzieningen. Dit bureau heeft tevens de medewerkers getraind op voorliggende voorzieningen. Gezien de complexiteit hiervan zal een dergelijk onderzoek periodiek worden herhaald.

9- Statushouders

Er is een specifieke aanpak voor statushouders ontwikkeld. Niet eerst inburgeren en dan werk zoeken, maar samen. Werk kan zelfs de beste inburgering zijn. Voor statushouders die de taal nog moeten leren zijn specifieke werkplekken gecreëerd in

ons Werkleerbedrijf, zodat werken en leren tegelijk opgaan. Schooltijden voor inburgering zijn daarbij in overleg met het ROC aangepast op de werktijden. Dit moet de door- en uitstroom van statushouders versnellen en vergroten.

Externe maatregelen

1- Het hiervoor al genoemde onderzoek door Berenschot

De aanbevelingen hierin zijn:

- Orionis is op de goede weg, maar bijstand is erg opgelopen
- Maak een aanvalsplan gericht op minder mensen in de bijstand. Richt het plan zowel op uitvoering als op beleid(suitgangspunten); minder mensen in de bijstand door instroom beperkende maatregelen en uitstroom bevorderende maatregelen.
- Werk een strategie uit voor de toekomst van het Werkleerbedrijf
- Zorg voor SMART kaders en sturing; er kan meer focus, richting en transparantie worden aangebracht in de huidige doelen
- De beschikbare formatie van Orionis is fors minder dan gemiddeld. Het zal een flinke opgave betekenen om met de huidige formatie het bijstandsvolume omlaag te brengen. Extra middelen zijn nodig om uitvoering te kunnen geven aan een aanvalsplan.

Dit alles heeft geleid tot het Plan van Aanpak en de daarin genoemde acties.

2- Samenwerking Orionis & HBO-studenten HRM

Orionis en de Hogeschool Zeeland werken op verschillende fronten samen om studenten te ondersteunen in hun ontwikkeling naar professional binnen het sociaal domein. Dit door de ontwikkeling van een gezamenlijke course voor 4e-jaars HRM-studenten genaamd "Kwaliteit van arbeid: de inclusieve arbeidsmarkt". Studenten begeleiden een klant op weg naar werk, organiseren werkgeverscontacten en een matchingsmarkt voor de kandidaten en werkgevers. Het mes snijdt aan 2 kanten: enerzijds werken aan uitstroom en anderzijds leren de HR-managers van de toekomst de arbeidsmarkt inclusief te benaderen. Dit project was één van de 4 nominaties voor de Cedris Waarderingsprijs.

3- Samen met UWV: inperking doorstroom WW naar bijstand

"Einde WW-uitkering" blijft een grote factor in de instroom bijstand op Walcheren. Ondanks de verschillende doorstroomredenen die voor Walcheren negatief uitvallen (zoals significant meer alleenstaanden, significant minder woonwijken met sociaal economische hoge status), beschouwen we deze doorstroom niet als een gegeven. Sinds oktober 2017 organiseren we maandelijks bijeenkomsten met Ww-ers waarvan de uitkering binnenkort afloopt. Dit om de bemiddeling naar werk door Orionis al op te starten. Dit leidt daadwerkelijk tot minder instroom.

4- Benchmark Divosa Werk & Inkomen

We nemen sinds 2017 deel aan Divosa benchmark Werk en Inkomen.

In de jaarkaart 2016 van Divosa waarin een vergelijking van Orionis met landelijke cijfers over 2016 is opgenomen zijn 6 belangrijke indicatoren vanuit de Divosa benchmark opgenomen. De conclusies die we daaruit trekken zijn:

- De groei en de instroom op Walcheren zijn in lijn met landelijk.
- De uitstroom naar werk/school is ook in lijn met landelijk.
- Dus de stijging van het klantenaantal komt door de lage overige uitstroom. Deze is deels niet beïnvloedbaar, maar deels ook wel. Dit onderstreept het

belang van inzet op rechtmatigheid- en doelmatigheidshandhaving en bevestigd daarmee de keus die hiervoor in het Plan van Aanpak is gemaakt.

- 5- Deelname aan een bijeenkomst van Divosa over "Verbeter je beleid"
Eind oktober hebben we deelgenomen aan deze bijeenkomst.
Voor de gemeenten die meedoen met de Divosabenchmark is een analyse gemaakt. Daarnaast is voor de aanwezige gemeenten een analyse gemaakt o.b.v. de SZW-rekentool. Deze zijn besproken met elkaar om te kijken wat we van elkaar kunnen leren en om aanknopingspunten te vinden waar verbeteringen mogelijk zijn.

- 6- Deelname aan commissie verdeelmodel/uitschieters
De gemeente Vlissingen (en daarmee ook Middelburg en Veere) nemen deel aan de begeleidingscommissie verdeelmodel. Vanuit die commissie zijn er goede contacten met SZW en SEO, de makers van het model. Samen met SEO en SZW hebben we in december 2017 de rekentool doorgelopen voor de drie gemeenten en gekeken welke conclusies daaruit getrokken kunnen worden. SEO heeft dit in een rapportage opgeleverd. Daarin zijn ook vergelijkingen gemaakt met andere gemeenten. Op basis hiervan gaan we in 2018 met een aantal van de benchmarkgemeenten in gesprek om te kijken wat we daarvan kunnen leren, specifiek gericht op de doelgroepen waarin de negatieve afwijking groter is dan gemiddeld.

- 7- Deelname aan onderzoek uitschieters verdeelmodel
Ook heeft de gemeente Vlissingen in 2017 deelgenomen aan het onderzoek door Atlas van Gemeenten naar de uitschieters van het verdeelmodel. Uit dat onderzoek kwamen 7 factoren naar voren waarvan het aannemelijk is dat die van invloed zijn op de bijstandsuitgaven. Vijf van de zeven komen specifiek terug in maatregelen Plan van Aanpak (handhaving, focus op kansrijken, streng aan de poort, workfirst en deeltijdwerk) en bevestigen daarmee de keus die hiervoor in het Plan van Aanpak is gemaakt. De twee resterende factoren (politieke signatuur en stabiliteit personeel) zijn minder beïnvloedbaar.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Beoogde effect van de maatregelen in het Plan van Aanpak

De in de (gewijzigde) begroting opgenomen doelstelling bedraagt een daling van 128 klanten (geheel Walcheren). Hiermee wordt het tekort op jaarbasis met structureel € 1.815.000 verlaagd (gebaseerd op een gemiddelde prijs van € 14.180). Voor Veere betekent dit een tekortreductie² van € 110.000.

Het eerste jaar is het effect lager omdat de daling gedurende de loop van het jaar plaatsvindt, gemiddeld genomen de helft. In jaar 2 en verder is de besparing volledig.

De werkelijk gerealiseerde daling is 177 klanten (€ 2.510.000 structureel), Voor Veere betekent dit een tekortreductie³ van € 298.000. Het verschil tussen 177 en 128 klanten kan toegerekend worden aan de macro-ontwikkeling: gemiddeld genomen in Nederland daalt het klantenaantal.

De belangrijkste conclusies die uit de evaluatie Plan van Aanpak 2017 naar voren komen zijn:

1. De geplande maatregelen/acties van het plan van aanpak voor 2017 zijn grotendeels uitgevoerd; een aantal acties vindt doorgang in 2018.
2. De belangrijkste doelstelling vermindering van het klantenaantal voor 2017 is behaald. Doel was 128; resultaat = 177.
3. Het plan van aanpak levert een bijdrage aan een verandering binnen de organisatie met werk aan de voorkant, een striktere aanpak met een combinatie van doelmatigheids- en rechtsmatigheidshandhaving.
4. Nadrukkelijk wordt meer geacteerd op de vraag vanuit de arbeidsmarkt in combinatie met het uitgangspunt algemeen geaccepteerde arbeid.
5. Het werkleerbedrijf transformeert van een sociale werkvoorziening naar een werkleerbedrijf waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een beperking kunnen werken en kunnen re-integreren. Doelstelling voor de komende jaren is een verdere rendementsverbetering. Belangrijk instrument is de werksoortanalyse.
6. De organisatie heeft meer focus, verandert van een functie- naar een taakgerichte organisatie; gaat resultaatgerichter werken. De organisatie innoveert op integrale en maatwerk-aanpak met een betere klantcommunicatie.

De onderstaande tabel bevat de resultaten 2017 afgezet tegen de doelstelling voor 2017 en de vergelijkende cijfers over 2015 en 2016. Hieruit blijkt nog eens dat de doelstellingen van minder instroom en meer uitstroom daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Cijfers betreffen totaalcijfers voor Walcheren.

² Verdeling per gemeente gebaseerd op uitgaven SISA

³ Verdeling per gemeente gebaseerd op werkelijke klantendaling per gemeente

	Uitkeringen Participatiewet	realisatie 2015	realisatie 2016	jaarnorm 2017	realisatie 2017
1	Beginstand	3064	3364	3555	3555
2	Instroom	1158	1210	1137	1011
3	Uitstroom werk	-251	-361	-520	-494
4	Uitstroom overig	-607	-658	-745	-694
5	Uitstroom totaal	-858	-1019	-1265	-1188
6	Eindstand	3364	3555	3427	3378
7	Toe-/afname klantenaantal	300	191	-128	-177

De daling van 177 is als volgt verdeeld:

- Vlissingen 118 (van 1926 naar 1808 klanten)
- Middelburg 38 (van 1406 naar 1368 klanten)
- Veere 21 (van 223 naar 202 klanten)

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veere verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 09-07-2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Veere stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 09-07-2018

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.

ⁱwww.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/10/19/tool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2017

ⁱⁱwww.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

